

DARBININKAS

Vol. LXXXVII, Nr. 2

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

April - Balandis, 2002

RELIGINIS AUKLĖJIMAS MOKYKLOJE – DAR VIENA PAMOKA, AR BŪTINYBĖ?

Peržengę XXI amžiaus slenkstį, galime susidaryti klaidingą ateities vaizdą, manydami, kad vis didesnį pagreitį įgaunantis technikos vystymasis, medicinos ar švietimo pažanga padės išspręsti žmogaus vidines problemas, padės tapti laimingu ir doru asmeniu. Be abejonės, be viso to neįsivaizduotume kasdienio savo gyvenimo, tačiau to, ar užtenka? Žmogui neužtenka vien sočiai pavalgyti, ar šiltai apsirengti, jam reikia ir dvasinio maisto. Vienintelis kelias to pasiekti yra grįžimas prie tikrųjų vertybių. Tikėjimas yra didelė vertybė ir dovana. Jėzus Kristus, mūsų išganytojas sako: "Aš esu gyvybės duona! Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetros" (Jn 6, 35).

Tėvai, mokytojai stengiasi augančiai kartai perduoti kultūrinį tautos paveldą, tikėdamiesi uždegti širdyse negęstančią meilės liepsną - tėvynei Lietuvai, kad mūsų šalies lietuvių bendruomenės ateitis išsivijoje išliktų šviesi ir tvirta. Bet kyla klausimas: ar be religinio auklėjimo šeštadieninėse mokyklose galime to pasiekti?

Aš įsitikinęs, kad ne, bet spręskite patys. Tenka girdėti vaikus negražiai keikiantis, kartą teko vaiką išgirsti sakant: "Mano tėvas yra kvailys". Jeigu tas vaikas pažinotų Jėzų, kuris liepia gerbti savo tėvą ir motiną, nemanau, kad vaikas būtų taip pasielgęs. Vis labiau tampantys priklausomi nuo

(nukelta į 3 psl.)

JONO PAULIAUS II LAIŠKAS KUNIGAMS

Paskutiniaisiais mėnesiais didžioji spauda daug rašo apie Katalikų Bažnyčios kunigų išsivėlimą į sekso skandalus su vaikais – pedofiliją. Bažnyčios hierarchija buvo apkaltinta nusikaltėlių kunigų slėpimu, juos perkėlinėjant iš vienos parapijos į kitą, kur kai kurie iš jų vėl nusikalsdavę. Dabar kiekviena vyskupija tvarkysis atskirai.

Pavyzdžiui, New Yorko kardinolas Edward M. Egan savo pamoksle kovo 24 d. Šv. Patriko katedroje pasakė, kad "šis blogis visom jėgom bus pilnai sustabdytas"... Pagal jo naują patvarkymą, diecezija pati praneš civiliniams autoritetams kunigų prasikaltimus su mažamečiais, kai atsiras rimtas pagrindas įtarti, jog prasikaltimas tikrai buvo

(nukelta į 6 psl.)

New Yorko Maironio litunistinės mokyklos vaikai, tėveliai ir mokytojai švenčia Šv. Velykas (žr. aprašymą 15 psl.)

Ivykiai Lietuvoje

Vyriausybė nutarė nuo balandžio 1 dienos padidinti valstybinę socialinio draudimo bazinę pensiją iki 142 Lt. Tai reiškia, kad tiems žmonėms, kurie turi būtinaį socialinio draudimo stažą, pensijos didėja 4 Lt, o kitiems - proporcingai turimam darbo stažui. Vyriausybė taip pat patvirtino 2001 metų IV ketvirčio vidutinės mėnesinės draudžiamąsias pajamas - 886 Lt ir nustatė, kad šios IV ketvirčio pajamos taikomos nuo kovo 1 dienos. *Elta*

Kaune pradėjo veikti benamių nakvynės namai, kuriuose galės pernaktuoti 32 vyrai. Kaune jau yra vieni benamių nakvynės namai. Vienuose jų gali prisiglausti 80 vyrų, kituose - 12 moterų. Naujuosius nakvynės namus kaip ir ankstesnius įsteigė Kauno miesto savivaldybės Socialinės rūpybos skyrius ir Lietuvos "Caritas" federacija. Apleisto namo remontui 200,000 Lt skyrė Olandijos labdaros fondas. Savivaldybė mokės algas benamių nakvynės namų per-

A. Balbieriaus nuotr.

sonalui, taip pat nuo 2003 m. dengs komunalines išlaidas. Namams prižiūrėti skirti 26 etatai, dirbs 5 socialiniai darbuotojai. *Respublika*

Finansų ministerija pritarė teritorinių muitinių pertvarkos planui, pagal kurį nuo šių metų liepos 1 d. vietoj 10 liks 5 muitinės. Muitininkai tikina, kad dėl to verslininkams nepatogumų nekils. *Elta*

Kovo 1 d. Vilniuje, Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje, atidaryta paroda "Šv. Kazimiero kanonizacijai - 400". Akademijos biblioteka saugo didžiausią ir vertingiausią dokumentų, knygų, ikonografinės medžiagos kolekciją, susijusią su šv. karaliaičio Kazimiero gyvenimu, jo kanonizavimo byla ir garbinimo tradicija. Medžiaga pirmą kartą plačiai pristatoma visuomenei. *Elta*

Seimui priėmus Pridėtinės vertės mokesčio įstatymą, nuo 2003 m. pradžios bus įvestas 18% PVM tarifas laikraštiniam popieriui, spausdinimui, leidybai bei platinimui ir 5% mokestis knygoms, laikraščiams ir žurnalams, parduodamiems prekyboje ar prenumeratoriams. Specialistų nuomone, tuomet spaudos leidiniai pabrangs mažiausiai 15%. *BNS*

Lietuvoje banko išleista 50 litų vertės sidabrinė monetą, skirtą 27-osioms olimpinėms žaidynėms Sydney, viena didžiausių pasaulyje proginių monetų katalogų leidžianti bendrovė "Krause Publications" (JAV) įvertino kaip meniškiausią 2001 m. monetą pasaulyje. Skulptoriaus Antano Žukausko sukurta moneta į apyvartą išleista 2000 m. liepą. *Elta*

Beveik 600 mln. JAV dolerių vertės Rusijos vištienos rinka atsiveria Lietuvos paukštininkams, nes nuo kovo 10 d. čia įsigaliojo amerikietiškos vištienos importo draudimas. *Elta*

Kaip pranešė Aplinkos ministerija, vidutinė vandens temperatūra Kuršių mariose ir Baltijos jūroje pra-

ėjusiais metais buvo 0.8 laipsnio aukštesnė už vidutinę daugiametę, o vidutinis vandens lygis aukštesnis 7 cm. Tokius duomenis Aplinkos ministerijai pateikė Jūrinių tyrimų centras. Vanduo Kuršių mariose darosi vis šiltesnis. Kuršių mariose liepą vandens temperatūra aukštesnė buvo tik 1914 m. Rusijos Karaliaučiaus srities mokslininkai vandens atšilimą Kuršių mariose sieja su žemės drebėjimu Ignalinoje, kuris įvyko pernai rugsėjo 4 d. Jo stiprumas buvo 1.4 taško pagal Richterio skalę. Mokslininkų teigimu, per žemės drebėjimą nuosėdinių uolienų sluoksnyje atsirado įtrūkimai. Vienas iš tokių įtrūkimų atsirado Kuršių nerijoje, Karaliaučiaus srities teritorijoje. Vasarį čia buvo užregistruotas vieno šulinio vandens sušilimas iki 40 laipsnių. *BNS*

Kovo 4 d. savo namuose Paryžiuje mirė sunkiai sirgusi Lietuvos ambasadorė prie UNESCO 66 metų Ugnė Karvelis. U. Karvelis gimė 1935 m. birželio 13 d. Kauno raj., Noreikiškėse, studijavo Sorbonos universitete Prancūzijoje, Aukštųjų politinių mokslų institute Paryžiuje, Kolumbijos universitete New Yorke. Dirbo Prancūzijos dienraščio "Express" tarptautinės politikos skyriuje, rašė literatūros kritikos straipsnius. Lietuvoje 1992 m. išleistas U. Karvelis romanas "Rytoj traukinių nebus". Nuo 1993-ųjų iki mirties buvo LR nuolatinė atstovė UNESCO. U. Karvelis atstovaujant UNESCO, į pasaulinės kultūros paveldo sąrašą buvo įtraukta Kuršių nerija, Vilniaus senamiestis bei Lietuvos kryždirbystė. U. Karvelis buvo Prancūzijos ir Lietuvos asociacijos vicepirmininkė ir įkūrėja, Lietuvos rašytojų sąjungos, Prancūzų vertėjų asociacijos, Paryžiaus Politinių mokslų fakultetą baigusių asociacijos, Oskaro Milašiaus draugų asociacijos, Meksikos draugų asociacijos narė. Paskutinio darbo - išleisti lietuvių poezijos antologiją prancūzų kalba, kaip ir užbaigti knygą apie savo vyrą, garsų Argentinos rašytoją Chulio Kartasara, ambasadorei neužteko gyvenimo laiko. Velionės pelenai bus išbarstyti virš Atlanto vandenyno. *BNS*

Motinos meilė

Motinos diena - gegužės 12 d.

Motinos švelni ranka palietė tave vos gimusį. Tai ji mylavo, glaudė ir guodė. Kai tau buvo šalta, neramu ar skaudu. Mama - pirmasis žodis, ištiriamas dar nevirtai, tačiau jau švelniai. Ne vien tik žodis... Ji - tavo atrama ir užuovėja nuo visų gyvenimo negandų. Ji viską iškęs ir supras. Mama paguos, neteis ir visuomet atleis.

Pavasaris atūžia su žalios spalvos gamta, skaidriais pirmųjų besiskleidžiančių gėlių kvapais ir beprisike-

liančios gamtos virpesiais. Motinos dieną dauguma mamų apdovanojamos gėlėmis ir puikiais linkejimais. Tačiau šventė ateina ir praeina - lieka kasdienybė, kurioje dar tiek atšiaurumo, nejautrumo, pačiam artimiausiam žmogui. Kiek daug motinų šią dieną pasitiks senelių namuose, kuriuose ašaros byra vienatvėje. Mamos nesiskųs, o tik supras, kad jeigu jos meilės daigas tiek metų sodintas ir skiepytas vaikų širdyse neprigijo - tai vaikų kaltė, juk jie jį išrovė. Vaikai motiną įvertina tik tai tada, kai jos netenka. Kad tas supratimas ateitų anksčiau ir reikštųsi gyvenime dar motinai gyvai esant, reikia, kad motinos ir vaiko meilė remtųsi tvirtais doros principais ir tikėjimu.

Motinos diena norima išreikšti pagarbą motinoms už jų auką, parodyti meilę už meilę ir prisiminti jau nuėjusias pirma savo vaikų. Ir motinos prisimena savo motinas, tik dabar geriau suprastamos, kokia buvo jų auka.

Prisiminkime Motinos dieną ir Amžinybėn iškeliavusias motinas. Juk jos atidavė viską savo mylimiems vaikams, jos savo darbu kūrė vaikų ateitį. Nepalikime tų motinų kapų šią dieną nepapuoštų gražiausiomis pavasario gėlėmis. Jos primins žmonėms, kad čia ilsisi mama, o jos darbas ir gyvenimas nėra užmiršti. Motinos vardas amžiais nenustojo ir nenustos savo reikšmės. Jos meilėje ir pirmose jos pamokose kiekvienas gali surasti savo veiklos ir savo sugebėjimų pirmą daigelį.

Iš motinos veido sklindanti šviesa turi daug jėgos ir mažam, ant jos kelių sėdinčiam kūdikiui, ir savo tėviškės lizdą jau palikusiems vaikams. Laimingi tie vaikai, kurie motinos akyse randa savo gyvenimo šviesą!

Stasys Krasauskas.
Iš ciklo *Moters gimimas*

RELIGINIS AUKLĖJIMAS MOKYKLOJE – DAR VIENA PAMOKA, AR BŪTINYBĖ?

(atkelta iš 1 psl)

materialinių daiktų vartojimo, vaikai nebesugeba jausti juos supančios aplinkos ir į kitus žiūri, kaip į daiktus, su kuriais galima žaisti, nejučiant jiems pagarbos, nekalbant apie meilę. Čia ir vėl padėtų Jėzus, prašantis mylėti savo artimą, kaip save patį. Jei mūsų auganti naujoji karta nieko nežinos apie Jėzų Kristų, kuris yra Meilė, nevertins krikščioniškų principų, nemanau, kad būsimė viską padarė, kad netolimoje ateityje galėtume ja džiaugtis ir didžiūotis.

Šventėme Velykas, Kristaus Prisikėlimo šventę. Jėzus Kristus už mus visus atidavė savo gyvybę ir Prisikėlimu suteikė išganymo viltį visai žmonijai. Šioje džiaugsmo šventėje kviečiu prisiminti savo vaikus, padėti jiems krikščioniškai augti, prašant mokyklų vedėjų sudaryti sąlygas tikybės pamokų įvedimui jūsų vaikų lituanistinėse šeštadieninėse mokyklose, nes tai būtų ne dar viena eilinė pamoka, bet amžinųjų vertybių puoselėjimas vaiko tolimesniame gyvenime.

Pastaba: JAV Lietuvių Bendruomenės XVI Tarybos II sesijoje, 2001 m., spalio 12-13d., Chicagoje buvo priimta rezoliucija, teigianti, jog Religinių reikalų taryba drauge su Švietimo taryba rūpinasi religiniu auklėjimu visose JAV šeštadieninėse lietuvių mokyklose. Pranešame, jog yra parūpinta tikybės mokymui leidinių, kuriuos galima įsigyti kreipiantis šiuo adresu: *Ses. Margarita, Nekalto Prasidėjimo vienuolynas, 600 Liberty Hwy., Putnam, CT 06260*; Tel: (860) 928 – 7955, arba elektroniniu paštu: s.Margarita-b@juno.com

Salvijus Kungys
New Yorko Maironio
lituanistinės mokyklos mokytojas

Naujos galimybės Vatikano archyvų tyrinėtojams

Archyvai bus atverti anksčiau

Vasario 15 d. buvo paskelbtas Popiežiaus dekretas, skelbiantis, kad istorikai nuo ateinančių metų pradžios galės susipažinti su Vokietijai svarbiais 1922-1932 m. dokumentais, saugomais Vatikano slaptajame archyve ir Vatikano valstybės sekretoriato archyvų Santykių su užsienio šalimis skyriuje. Paprastai Vatikano archyvai atveriami pagal konkrečius pontifikato laikotarpius, praėjus keliems dešimtmečiams po jo pabaigos. Tai yra susiję su būtinybe gerbti tuose raštuose minimų asmenų teises ir privatumą, taip pat reikia sudaryti turimų dokumentų katalogus.

Skirtingai nei kitų šalių valstybiniai archyvai, kurie irgi skelbiami viešai tik po kelių dešimtmečių, Vatikano archyvų dokumentai ypatingi tuo, kad juose dažnai minimi opūs asmeniniai ir sąžinės klausimai, o atskirais atvejais netgi tai, kas vadinama sąžinės išpažinties paslaptimi. Štai kodėl stengiamasi, kad prieiti prie šių archyvinų dokumentų būtų galima praėjus tinkamam laikotarpiui, kai juose minimi žmonės jau yra mirę, ir taip būtų išlaikyta pagarba jų teisėms. 1984 m. popiežiaus Jono Pauliaus II nurodymu tapo prieinami archyviniai dokumentai, susiję su popiežiaus Benedikto XV pontifikatu (jis valdė Bažnyčią iki 1922 m.). Kartu buvo nurodyta tvarkyti dokumentus, susijusius su popiežiaus Pijaus XI pontifikatu (jis mirė 1939 m.).

Vatikano pareiškime nurodoma, kad popiežiaus Pijaus XI pontifikato archyviniai dokumentai bus sutvarkyti 2005 m., tačiau Vatikano ir Vokietijos santykiams svarbius raštus mokslininkai galės tyrinėti trejais metais anksčiau, t. y. nuo 2003-ųjų pradžios. Pareiškime, kurį pasirašė Vatikano slaptąjo archyvo prefektas kun. Sergio Pagan, SJ, ir Vatikano valstybės sekretoriato Istorinio archyvo prižiūrėtojas kun. Marcel Chapin, SJ, sakoma, jog šis "išskirtinis popiežiaus Jono Pauliaus II žingsnis susijęs su ju noru nutraukti

1931 m. vasario 12 d. Radio Vaticana atidaryme (iš k. į deš.): mons. Eugenio Pacelli (būsimasis popiežius Pijus XII), radijo įkūrėjas Guglielmo Marconi ir popiežius Pijus XI

neteisingas ir nedėkingas spekuliacijas". Tos spekuliacijos iš tiesų yra tam tikruose sluoksniuose pasigirstantys kaltinimai popiežiui Pijui XII, -jo pontifikatas tęsėsi 1939-1958 m., -jog Šventasis Tėvas nepasinaudojo savo autoritetu, kad būtų pasmerktas ar sustabdytas žydų holokaustas Antrojo pasaulinio karo metu.

Kai kuriose knygose tvirtinama, -ką griežtai paneigė Vatikano ir kitų šalių Bažnyčios istorijos ekspertai, -jog popiežiaus Pijaus XI valdymo laikotarpiu (1922-1932) kardinolas Eugenio Pacelli, vėlesnis popiežius Pijus XII, dirbdamas nuncijumi Vokietijoje ir Vatikano valstybės sekretoriumi, neva išsiugdė provokiškus sentimentus, kurie vėliau nulėmė jo, kaip Popiežiaus, atsargų požiūrį į nacius karo metu. Būtent todėl ypač žydų istorikai nuolat reikalavo, kad Vatikanas leistų jiems susipažinti su to meto Šventojo Sosto ir Vokietijos diplomatiniais santykius apibūdinančiais dokumentais.

Dokumentų tyrimas revoliucijos nesukels

Nuo ateinančių metų pradžios tarp viešai skelbiamų dokumentų bus apie 430 kartotekų iš buvusios apaštalinės nunciatūros Miunchene (1922-1934) ir apie 100 kartotekų iš apaštalinės nunciatūros Berlyne (1922-1930). Šie dokumentai dabar yra Vatikano slaptajame archyve. Taip pat bus galima susipažinti su Valstybės sekretoriato archyvuose apie 110 kartotekų dokumentų, susijusių su Bavarija ir Vokietija.

Vokiečių Bažnyčios istorikas kunigas Peter Gumpel, SJ, kuris yra irgi popiežiaus Pijaus XII beatifikacijos bylos postulatorius, sakė, kad moksliniu požiūriu galbūt buvę verta palaukti dar dvejus metus ir tada vienu metu atidaryti visus dokumentus, susijusius su Pijaus XI pontifikatu. Dabar, istorikai, galėdami susipažinti tik su kai kuriais dokumentais, gali atsidurti aklavietėje, nes negalės jų palyginti su kita to laikotarpio

archyvine medžiaga. Bet šiuo atveju didelį vaidmenį vaidina "ne moksliniai argumentai, bet ir emocijos bei polemika". Vatikanas nori iš anksto pradėti publikuoti turimus dokumentus apie praėjusio karo belaisvius ir kankinius bei Vatikano ir Vokietijos santykius. Susipažinus su šia medžiaga bus galima įsitikinti, kad popiežius Pijus XII daug nuveikė dėl kalinių ir kitų karo aukų, nepriklausomai nuo jų tautybės, religijos ar rasės.

Ekspertams nepavyko susitarti

Būtent šiuos dokumentus pirmiausia turėjo išnagrinėti 1999 m. Tarptautinio žydų komiteto tarpreliginėms konsultacijoms ir Vatikano tarpreliginių santykių su žydais komisijos sudaryta šešių ekspertų grupė (joje dirbo po tris katalikų ir žydų atstovus). Jos tikslas buvo išanalizuoti popiežiaus Pijaus XII veiksmus Antrojo pasaulinio karo metu. Kilusi polemika po to, kai ši grupė praėjusių metų pabaigoje sustabdė savo darbą, turėjo įtakos dabartiniam popiežiaus Jono Pauliaus II sprendimui anksčiau atverti dalį Vatikano archyvų.

Penki mokslininkai (viena ekspertė iš grupės išėjo anksčiau) pernai liepos 20 d. kardinolui V. Kasper pasiųstame laiške savo nutarimą sustabdyti grupės darbą pagrindė tuo, kad jiems reikia "papildomos archyvinės medžiagos", o tokios galimybės Vatikanas suteikti negali. Mokslininkai pateikė 47 specifinių klausimų sąrašą, atsakymas į kuriuos, jų manymu, galėtų paaiškinti, kaip Popiežius ir jo bendradarbiai atsiliepė į Vatikaną pasiekusias žinias apie žydų kančias. Bet atsakyti į šiuos klausimus galima tik susipažinus su visais dokumentais.

Vieni norėjo iš pradžių atidžiau susipažinti su 1965-1982 m. publikuota medžiaga, o kiti nariai pernelyg greitai ėmė skirti visą dėmesį klausimams, į kuriuos nebus atsakyta, kol negauta daugiau dokumentų, dabar dar esančių slaptuose archyvuose. "Faktiškai mes nebegalėjome dirbti kartu", - nurodė grupei priklausęs

ekspertas, Virginijos universiteto profesorius kun. Gerold Fogarti. Jis ir pasirašė pareiškimą dėl mokslininkų grupės sustabdymo ne tam, kad "kaip nors išreikštų protestą prieš Vatikaną", dėl archyvų neatidarymo, bet norėdamas pabrėžti "faktą, jog grupė nebegali dirbti kartu" dėl skirtingų tarpusavio nuostatų.

Bažnyčia

istorinės tiesos nebijo

Kardinolas V. Kasper priminė, jog į dalį iškeltų 47 klausimų atsakė popiežiaus Pijaus XII beatifikacijos bylos postulatorius kun. P. Gumpel, kitus atsakymus pateikė Vatikano valstybės sekretoriato archyvai. Ekspertams reikėjo paskelbti išvadą, "ką jie gali pasakyti apie Šventojo Sosto veiklą šiuo laikotarpiu iš peržiūrėtos medžiagos ir gautų atsakymų į preliminariume pranešime pateiktus 47 klausimus", - nurodė kardinolas V. Kasper. Vietoj išvadų ekspertų grupė pranešė, kad toliau nebedirbs.

Po šio žingsnio žiniasklaidoje pasirodė keliolikos žydų organizacijų atstovų priekaištai Vatikanui, kad jis neatveria slaptųjų archyvų, o gal net bando nuslėpti jį kompromituojančius Antrojo pasaulinio karo dokumentus ir todėl trukdo mokslin-

kams dirbti.

Atsakydamas į šiuos priekaištus rugpjūčio pabaigoje paskelbtame kitame pareiškime kardinolas V. Kasper pabrėžė, jog "Katalikų Bažnyčia nebijo istorinės tiesos". O dėl Vatikano archyvų tyrimo, tai, kardinolo nuomone, yra "suprantamas ir pateisinamas" istorikų noras tyrinėti visus dokumentus. Tačiau reikia suprasti ir tai, jog negalima naudotis archyvų dokumentais, kol neparengtas jų katalogas ir dokumentai nėra suklasifikuoti, o popiežiaus Pijaus XII pontifikato laikotarpio dokumentai apima daugiau kaip tris milijonus puslapių.

Naujasis vasario 15 d. Popiežiaus sprendimas anksčiau atverti galimybę Pijaus XI ir Pijaus XII archyvus, net jų galutinai nesutvarkius, dar kartą patvirtina Bažnyčios vadovų geranoriškumą. Visgi yra visiškai teisėtas pageidavimas, kad dokumentų tyrinėtojai žydai labiau gerbtų Bažnyčios hierarchus ir jais pasitikėtų, ko taip pritrūko 1999 m. sudarytoje ekspertų grupėje. Kardinolas V. Kasper reiškė viltį, jog ateityje tokios žydų ir krikščionių ekspertų grupės vėl galės dirbti ir susitars, kaip reiktų vertinti nesena ir skaudžią praeitį

XXI amžius, Nr. 17, 2002 m.

Stasys Eidrigavičius - 2001-ųjų Lietuvos nacionalinės premijos lauretas

Šįmet 2001-ųjų Lietuvos nacionalinės premijos laureatu kultūros ir meno srityje pripažintas dailininkas Stasys Eidrigavičius. Lietuvos nacionaliniame muziejuje buvo atidaryta dailininko plakatų paroda. Ji buvo skirta Vasario 16-ajai. Parodos metu įspūdingą kalbą pasakė pasaulinio lygio menotyrininkas, pirmą kartą apsilankęs Lietuvoje Jozef Grabski. Jis pabrėžė, kad S. Eidrigavičius atsistojo į vieną gretą su žymiais XX amžiaus dailininkais.

S. Eidrigavičius yra surengęs virš 100 parodų. Parodos buvo rodomos visose Europos sostinėse, jo

Stasys Eidrigavičius

darbai išstatyti Amerikoje, Afrikoje, Australijoje, vertinami Indijoje, Japonijoje.

BNS

INĖŠĖS SVARŲ INDĖLĮ Į PASAULIO MOKSLĄ

Jau legendiniu tapęs Lietuvos alpinistas Vladas Vitkauskas, iškėlęs Lietuvos trispalvę keliose įvairių pasaulio žemynų kalnų viršūnėse, su trimis draugais – Vilniaus universiteto fizikos mokslų daktaru Gediminu Motuza, Gedimino technikos universiteto Architektūros-grafikos

Vladas Vitkauskas V. Kapočiaus nuotr.

katedros vedėju ir Architektūros instituto direktoriumi Jonu Anuškevičiumi ir Lietuvos televizijos režisieriumi bei operatoriumi Vytu Jankevičiumi surengė ekspediciją į Andų kalną Čilėje. Jie įkopė į aukščiausią pasaulio ugnikalnį Oja del Salado (6800 metrų). Ekspedicija skirta mūsų tautiečiui, žyminiam mokslininkui geologui, etnologui ir minerologui **Ingotui Domeikai** atminti. Mat šiemet gegužės mėnesį UNESCO iniciatyva Paryžiuje įvyks iškilmingas I. Domeikos gimimo 200-ųjų metinių minėjimas ir bus atidaryta paroda, skirta jo veiklai. Vilniaus universiteto auklėtinis I. Domeika gimė 1802 m. liepos 31 d. dabartinėje Baltarusijos teritorijoje, Naugarduko apskrityje, Nidzvickeje. Mūsų tautietis buvo iškilus mokslininkas, inėšęs didžiulį indėlį į pasaulio mokslą. Jau vien tai, kad I. Domeikos vardu yra pavadinti

net 75 objektai, daug ką pasako. Tarp žymiausių objektų yra domeikitas – vario rūdos mineralas, randamas Meksikoje, Australijoje, Čilėje, Vokietijoje, kalnagūbris Cerro Domeyco, uostas Puerto Domeyco, sidabro kasykla, kaktusas ir viena lapių rūšis.

Studijuodamas Vilniaus universitete, I. Domeika suartėjo su filaretais ir už tai 1823-1824 m. buvo kalinamas Vilniuje, vėliau internuotas Zapolės miestelyje Lydos apskrityje. I. Domeika buvo aktyvus 1831 m. sukilimo dalyvis ir žinomo sukilėlių vado generolo Chlopovskio adjutantas. Pralaimėjus sukilimui, I. Domeika kartu su sukilimo vado Gelgaudo kariuomene pasitraukė į Prūsiją, vėliau iškeliavo į Dresdeną ir 1832 m. pasiekė Paryžių, kur mokėsi garsiajame Sorbonos universitete ir kalnų akademijoje Ecole des Mines. Ją baigęs, kurį laiką dirbo Prancūzijoje, o 1837 m. išvyko į Čilę. Čia jis iki 1847 m. vadovavo aukštajai kalnų mokyklai, 1867-1883 m. buvo Čilės Santjago universiteto rektorius. Čilėje I. Domeika pagrįstai laikomas švietimo sistemos tėvu, nes jo pastangomis 1843 m. buvo reorganizuota Čilės mokyklų sistema Vilniaus universiteto pavyzdžiu. Nuo pat atvykimo į Čilę, I. Domeika tyrinėjo šio krašto geologiją ir minerologiją, atrado ne vieną iki tol nežinomą mineralą, aukso, vario ir akmens anglies ka-

syklas. Todėl, kad Čilėje yra labai išvystyta kalnakasyba ir ta valstybė vadinama vario šalimi, yra didelis I. Domeikos nuopelnas. Pagrindinė Čilės eksporto prekė yra varis, ir ji užima trečią vietą pasaulyje pagal vario gavybą ir pirmąją vietą pagal eksportą bei išžvalgytas atsargas. Taip pat svarbi eksporto prekė – molibdenas – trečia vieta pasaulyje pagal gavybą ir antra pagal eksportą. Už nuopelnus Čilei ir jos ekonomikai Čilės vyriausybė 1885 metais I. Domeikos garbei nukaldino specialų medalį. Savo mokslinius darbus I. Domeika rašė ispanų, prancūzų, vokiečių ir lenkų kalbomis, kurias visas puikiai mokėjo. Įdomu, kad I. Domeika rašė ne tik mokslinius darbus, bet ir publicistiką. 1872 m. pasirodė jo dvi studijos apie poeto Adomo Mickevičiaus jaunystę ir Filaretų ir Filomanų draugijas. Taip pat išspausdinta jo knyga “Mano kelionės. Tremtinio prisiminimai”. Džiugu, kad ir Lietuvoje I. Domeikos gimimo 200-ųjų metinių garbei lietuvių kalba greitai pasirodys jo prisiminimų pirmasis tomas, bus išleistas albumas “Ignotas Domeika Lietuvai, Prancūzijai ir Čilei” lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis ir surengta konferencija apie I. Domeikos gyvenimą, jo darbus ir indėlį į pasaulio mokslą. I. Domeikos jubiliejus bus minimas Lenkijoje ir Baltarusijoje. Šiose šalyse, kaip jau įprasta, atkakliai nenorima pripažinti iš šio krašto kilusių žymių žmonių lietuviškų šaknų.

Petras Katinas

JONO PAULIAUS II LAIŠKAS KUNIGAMS

(atkelta iš 1 psl.)

padarytas ir kai nukentėjęs (victim) sutiks būti viešai paskelbtas.

Popiežius, iki šiol tos temos nelietęs, š. m. kovo 21 d., savo rašte, pavadintame “Laiškas kunigams Didžiajam Ktvirtadieniui 2002”, kalba ta tema:

“Šiuo metu mes, kaip kunigai esame asmeniškai giliai įskaudinti tų baisių nuodėmių, padarytų kai kurių mūsų brolių, kurie, pasiduodami net labiausiai smerktinoms blogio apraiškoms pasaulyje (mysterium iniqui-

tatis), išdavė Šventimų sakramento malonę. Dideli skandalai metė tamsius įtarimo šešėlius ant visų kitų dorų kunigų, kurie savo pašaukimo tarnybą vykdo sąžiningai, dorai ir dažnai net su herojišku pasiaukojimu.

Kai Bažnyčia rūpinasi nukentėjusiais ir stengiasi į bet kurią skausmingą situaciją atsiliepti taip, kaip to reikalauja tiesa ir teisingumas, visi esame kviečiami, suvokiant žmogišką silpnumą, bet drauge pasitikint gydančiąja dieviškąja malonės jėga, su meile prisiminti *mysterium Crucis* ir dar intensyviau ieškoti šventumo”.

a.ž.

JAV lietuvių poetų likimai

Aurelija M. BALAŠAITIENĖ

Šiais metais mūsų iškilius poetas **Bernardas Brazdžionis** švenčia savo 95-ąjį gimtadienį. Populiarus buvo jis nepriklausomoje Lietuvoje, dar jaunuoliu būdamas, pasirašydamas Vytės Nemunėlio slapyvardė, spausdino savo kūrinius jaunimo spaudoje ir pirmą poezijos rinkinį "Baltosios dienos" išleido dar būdamas gimnazijoje. Jis netrukus labai išpopuliarėjo ir tapo Valstybinės premijos laureatu. Jis išleido kelias dešimtis knygų ir plačioje spaudoje rašė literatūros kritikas. Sovietams artėjant prie Lietuvos sienų, jis pasitraukė į Vakarus. Ravensburgo pabėgėlių stovykloje jis tęsė savo kūrybinį darbą ir 1949 metais atvyko į JAV. Ta proga jam reikia palinkėti ilgiausių ir darbingų bei kūrybingų metų.

Bernardas Brazdžionis

Pereitų metų gruodžio 10 dieną į amžinybės arodus iškeliavo poetas **Balys Auginas**, ilgus metus kankinamas diabeto ligos. 1917 metais jis gimė Estijoje ir už kelių metų su tėvais atvyko į Lietuvą. Apsigyveno Šiauliuose, kur baigė gimnaziją ir po to studijavo humanitarinius mokslus Kauno Vytauto Didžiojo universitete. Pasitraukęs Vokietijon, jis dėstė literatūrą Ravensburgo pabėgėlių stovyklos lietuvių gimnazijoje. 1949 m. jis emigravo į JAV ir su savo žmona ir sūneliu apsigyveno Clevelande. Išleidęs tris populiarius poezijos

Balys Auginas

rinkinius, jis 1992 metais išleido nepaprastai originalią poezijos knygą "Metaforų smuikas". Su kitais vietiniais poetais jis dalyvavo poezijos vakaruose. Auginas labai išgyveno savo žmonos mirtį. Deja, pakirstas nepagydomos ligos, jis pasimirė, giliame gedule palikdamas savo sūnų ir marčią. Clevelando Jakubauskų laidotuvių namuose vyko iškilmingas atsisveikinimas su velioniu. Užuojautos žodžius tarė organizaciją atstovai, jo bičiuliai ir šių eilučių autorė, nes ji velionį pažinojo nuo ankstyviausių jaunystės dienų, kadangi abu buvo šiauliečiai. Sekantį rytą po gedulingų pamaldų jo karstas buvo nugabentas į Visų Sielų kapines.

Šių metų vasario 1 dieną pasimirė populiari visuomenininkė ir poetė **Dalia Prikockytė-Staniškienė**, kuri pasižymėjo veikla religiniame ir kultūriniame gyvenime. Ji giliame gedule paliko savo vyrą Džiugą, du sūnus, dvi dukras ir septynis vaikaičius. Jos poezijos rinkinį "Einu namo" išleido Clevelando Dievo Motinos parapija. Knygos sutikime dalyvavo didoka Clevelando visuomenės dalis. Velionė gimė 1936 metais Vilkaviškyje, 1944 metais su motina ir jaunesniu broliuku pasitraukė į Vokietiją, o tėvas buvo

Dalia Staniškienė

ištremtas į Sibirą. Karui pasibaigus, ji apsigyveno Augsburgio pabėgėlių stovykloje ir 1949 metais emigravo į JAV. Atvykus į Clevelandą, ji baigė vietinę gimnaziją ir studijavo Notre Dame kolegijoje, kurią baigė su bakaluro laipsniu anglų kalbos ir sociologijos srityse. Ištekėjusi už Džiugo Staniškio, ji augino savo šeimą ir taip pat rado galimybę gauti geras tarnybas. Prieš kelis metus pas ją prasidėjo moteriškų vidaus organų vėžys, vėliau perėjo į krūtinę, tai, nežiūrint modernios terapijos, toji liga galutinai pakirto. Jakubauskų laidotuvių namuose skaitlinga lietuvių minia susirinko atsisveikinti su populiaria velione. Tarsi nujausdama savo gyvenimo kelionės pabaigą, ji savo poezijos rinkinį pavadino "Einu namo...".

Taip likimo ratais rieda Amerikos lietuvių poetų gyvenimai.

Mirė istorikas ir žurnalistas

Kovo 12 d. naktį Vilniuje mirė 89 metus ėjęs istorikas bei žurnalistas **Vincas Trumpa**. "Netekome žmogaus, visą gyvenimą tarnavusio savo tautos ir valstybės istorijai bei gimtajai kultūrai. Su velioniu daugelį Lietuvos bei iš-eivijos mokslo ir kultūros žmonių siejo gražus dvasinis ryšys, bendri darbai ir gyvas dialogas apie Lietuvos laisvę. Išauklėtas prieškarinio Lietuvoje laisvės ir bendražmogiškųjų idealų dvasia, V. Trumpa ir kaip mokslininkas, ir kaip žmogus visą gyvenimą liko ištikimas šioms vertybėms", - rašoma prezidento V. Adamkaus užuojautoje. Iš Kėdainių apskrities kilęs V. Trumpa prieškariniu mokėsi Kaune, dirbo Lituanistikos institute, vėliau - Vilniaus universiteto Istorijos katedroje. 1944 metais istorikas pasitraukė į Vokietiją, o po kelerių metų emigravo į Jungtines Amerikos Valstijas. Nuo 1954-ųjų dirbo kongreso bibliotekoje Washingtono. V. Trumpos moksliniai straipsniai buvo publikuojami prieškarinio spaudoje. Jis taip pat buvo vienas iš "Šviesos" žurnalo redaktorių, "Metmenų" ir "Lituanus" žurnalų redakcinio kolektyvo narys. Prieš keletą metų V. Trumpa grįžo gyventi į Lietuvą ir dirbo Gerontologijos centre.

Elta

Kun. Vytautas Pikturna

DACHAU 1

KUN. VYTAUTAS PIKTURNA (1915.02.25 – 2002.01.19), kurio biografija tilpo praeitame kovo mėn. „Darbininko“ numeryje, kentėjo Dachau koncentracijos stovykloje nuo 1942 m. vasario mėn. iki 1945 m. balandžio mėn. Savo pergyvenimus jis spausdino Vokietijoje leistame žurnale „Naujasis gyvenimas“. Pradžią tilpo 1946 m. sausio 15 d. numeryje. Velionis buvo davęs leidimą „Darbininko“ redakcijai tuos atsiminimus perspausdinti. Čia juos ir pradėdame.

Dėkojame Tėv. Leonardui Andriekui, OFM, už „Naujojo gyvenimo“ numerių išsaugojimą.

Aštuoniolika mėnesių dirbau vyriausiuose SS ūkio sandėliuose, transporto komandoje, kur teko įvairius daiktus, reikalingus SS ligoninių, kareivinių ir koncentracijos stovyklų įrengimams, krauti į vagonus, iš jų iškrauti ir sandėliuose sutvarkyti. Dirbome tik 12 vyrų. Tame skaičiuje buvo ir vienas Vokietijos čigonas, kuris nei skaityti nei rašyti nemokėjo, net laikrodžio nepažinojo. Buvo visiškai nemokšas. Darbui irgi niekam tikęs: jei ką reikdavo kelti, tai tik išsiviepeš stenėdavo, o iš tikrųjų nieko nekeldavo. Bet už tai liežuvį turėjo tikrai čigonišką.

Kartą, kada jaunesni SS vyrai jau į frontą išvaryti buvo, o sargybas ėjo frontui netikę arba seniai, kurie nebebuvo tokie baisiai žiaurūs, paklausė tą čigoną: „Kaip seniai esi Dachau stovykloje?“ – „Tik 10 minučių.“ – „Hm! Kaip tai dešimt minučių?“ – klausė sargybinis. Mums irgi dar neaiški buvo čigono mintis. Šis tuo tarpu pradėjo aiškinti: „Kartą, kada aš gėriau kavą, atėjo pas mane Gestapo valdininkas ir liepė man tuojau pat eiti drauge su juo. Aš prašiau jį atsisėsti ir palaukti, kol aš išgersiu kavą. Bet tas atsakė, kad kava galės palikti ant stalo, nes po 10 minučių galėsiu vėl grįžti. Tada“, – tęsė čigonas, – „aš net be kepurės išėjau draug su juo, nes tikėjau greit vėl galėsiu sugrįžti. Deja, dar iki šiol negrįžau tos kavos pabaigti gerti. Vadinas, dar anos 10 minučių

nepraėjo.“

Mes tikrai nuoširdžiai juokėmės iš tokio čigono pasakojimo. Sargybinis norėjo rimtai sužinoti, kaip seniai tas vargšas yra stovykloje, todėl dar kartą klausė: „Bet, rimtai, pasakyk man, kaip seniai tu čia esi“. – „Ach, ponas vachmeistre! Jei mano čia buvimo laiką išdalytum dešimčiai žmonių, tai ir tai visiems būtų per daug“, – atsakė čigonas. – „Na, tai kiek?“ – vėl klausė sargybinis. – „52 mėnesiai, ponas vachmeistre!“

Taip! Iš tikrųjų, dešimčiai žmonių visiškai užtekėtų tu 52 sunkios nelaisvė mėnesių. „Sargybinis, susidomėjęs tuo čigonu, vėl klausė: „Tai už ką tave suėmė?“ – „Ką čia bepasakoti, ponas vachmeistre. Kai aš iš čia išėisiu, tai viską aprašysiu ir tą knygą pavadinsiu „Mein Kampf“...“

Šiandien prisiminiau tą čigoną ir, eilės asmenų paragintas, sėdu bent kelių eilučių parašyti iš Dachau koncentracijos stovyklos gyvenimo.

Dachau koncentracijos stovykla, pradėta statyti 1933 metais, guli 18 km į šiaurę nuo Muncheno ir 3 km nuo Dachau miestelio. Ji apima per 200 hektarų žemės plotą, kuris aptvertas aukšta cementine tvora. Visas šis plotas padalintas į tris rajonus.

Pirmasis rajonas skirtas tik SS-ams. Čia stovi didelės kareivinės, karių pratimų laukas, maudymosi baseinas, sporto stadionas, SS ligoninė, elektros stotis, vandentiekis, didžiausi auto garažai, visa eilė įvairių įvairiausių dirbtuvių ir sandėlių. Tai pats didžiausias rajonas.

Antrasis skyrius, vėl aukšta cementine tvora atskirtas nuo pirmojo, skirtas stovyklos sargybos. Čia yra sargybų kareivinės, dresiruotų šunų šunynas, didelis krematorijus ir visa eilė administracijos įstaigų bei sandėlių.

Trečiasis skyrius sudaro tikrąją koncentracijos stovyklą. Tai maždaug 800x400 m. plotas, aptvertas aukšta spygliuotų vielų tvora, kuri yra nuolat įelektrinta aukšto įtempimo elektros srove. Po to eina karinės spygliuotų vielų kliūtys, ir platus, gilus cementuotas griovys, kurį galima prileisti vandens. Aplink koncentracijos stovyklą stovi aukšti mūriniai bokštai, kuriuose nuolat budi sunkiausiais kulkosvaidžiais ginkluotos sargybos. Pačioje stovykloje stovi 34 dideli (100x10 m) mediniai, dviem eilėm sustatyti barakai. Tarp tų barakų iš vieno galo ir tarp virtuvės, pirties bei įvairių sandėlių iš kito galo yra didelė aikštė, skirta rytiniams, pietų meto ir vakariniams patikrinimams bei baumės pratimams.

Naujųjų priėmimas

Per Wolfenbütelio, Braunschweigo, Hannoverio, Kasselio, Frankfurto prie Maino ir Nürnbergo kalėjimus, su įvairiausio plauko ir įvairiausių tautų žmonėmis, surakintas pančiais buvau vežamas koncentracijos stovyklon. Bendro likimo draugų elgesys, kalėjimų parazitai, nuolatinis alkis ir, pagaliau, sausakimša transportiniuose traukiniuose įkyrėjo iki gyvo kaulo. Nors prieš akis buvo dar visiškai nežinia, vienok laukiau tos dienos, kada atveš pastovesnėn vieton, nors ten ir pats

pragaras būtų. Apie gyvenimą Vokietijos koncentracijos stovyklose neturėjau nė mažiausio supratimo, bet tai ir gerai buvo, nes važiuavau visai ramus, nenumanydamas nieko apie žiaurumus, kurie laukė naujai atvykstančiųjų. Į Dachau geležinkelio stotį mūsų atvežė tik 32, kurių tarpe tik aš vienas tebuvaus lietuvis. Stoty jau radom mūsų belaukiantį stovyklos autobusą ir dviem eilėm išsirikiavusius SS-us, kurie tuoj pat įsakė mums bėgte bėgti į autobusą ir kuo greičiausiai ten užimti vietas. Viens, du – ir mes jau važiuojam stovyklos link.

Pravažiavome pro pirmojo ir antrojo rajono sargybos vartus. Sustojom prie trečiųjų – koncentracijos stovyklos vartų. Tai dviejų aukštų namas, vadinamas tarnybos namais, per kurio vidurį eina platus, geležiniais vartais uždarytas, pravažiavimas. Ant tų vartų yra geležinių raidžių parašas: “Arbeit macht frei”!

Prie tų vartų ir sustojome. Iššokome iš autobuso. Sargybos nuėmė geležinius pančius, sustatė po penkis, suskaičiavo ir tuoj pat nuvedė į tuos tarnybos namus. Čia buvo keletas jaunų, stiprių SS vyrų, kurie kaip išalkę vilkai, šoko mūsų mušti, plūsti ir spardyti. Mūsų tarpe buvo vienas senas žydas, kurį sutikau Nürnbergo kalėjime. Tai 1912 metais iš Panevėžio išvažiavęs ir Frankfurte prie Maino apsigyvenęs žydas. Čia jis turėjo krautuvę ir gyveno neblogai. 1941 metais SS areštavo jį. Kalėjime kalbėjo jam, kad dabar jis važiuos atgal Lietuvon, kur galėsiąs sau ramiai gyventi. Senis tuo įtikėjo ir, sužinojęs mane iš Lietuvos esant, pradėjo teirautis apie Lietuvą, Lietuvos žydus ir apie biznio perspektyvas. Niekaip negalėjau jo įtikinti, kad jis Lietuvos neišvys, o nutūps kur nors koncentracijos stovykloje. Taip ir buvo! Drauge atvažiavome į Dachau stovyklą, kur tie visi SS-ai šoko ant jo. Žinoma, mums tai išėjo į naudą, nes tuo metu mums mažiau bekliuvo, o vargšas žydas gavo tiek, kad rytojaus rytą mirė.

Toje pirmoje krikšto ugnyje nusivilkome paltus ir sėdėjome ant kėdžių, kur dryžuoti kaliniai nukirpo mums plaukus, nuskuto barzdas ir parodė į sekančio kambario duris. Įėjome ten. Tai fotografo kambarys. Kiekvieną iš mūsų sodino ant kėdės ir fotografavo iš vieno ir iš antro šono, iš priekio, su kepure ir be kepurės... Matėme, kaip kiekvienas fotografuotasis šokdavo nuo kėdės lyg igeltas, o grįžęs eilėn sakydavo: “Duria”. Pasirodo, kad fotografas, nufotografavęs stovyklos naująją auką, patraukdavo rankeną, prie kurios buvo pritaisyta viela, adata išlįsdavo pro kėdės dugną ir durdavo sėdinčiajam. Tik akylesnis, kurs suskubdavo įžiūrėti kėdės dugne mažą skylutę, sėdavosi ant vieno “skruosto” ir taip išvengdavo adatos dūrio. Žinoma, toks būdavo aprėkiamas ir plūstamas už nerangų kėlimąsi nuo kėdės.

Nufotografuotus įrašo į sąrašus ir veda į kitą namą, kur visiškai išrengia ir viską atima; palieka tik nosinę ir petnešas arba diržą. Nepalieka nei maldaknygės, nei kryželio, nei medalikėlio, nei Šv. Rašto... Viską atėmė, veda pirtin.

Čia irgi buvo SS-ų. Netrukus pasirodė ir stovyklos viršininkas (lagerfuhreris), SS-ai tada dar uoliau pradėjo

mus “glostyti” ir plūsti, o stovyklos viršininkas pasakė mums priėmimo kalbą, drauge visus mus išplūsdamas įvairiausiais žodžiais; savo prakalbą taip baigė: “Palikite savo svajones, kad vėl kada nors išeisite į laisvę”. Ir, rodydamas į vakarinę stovyklos pusę, pridėjo: “Ten yra krematoriumas, pro kurio kaminą dūmais išeisite ir jūs, banditai”.

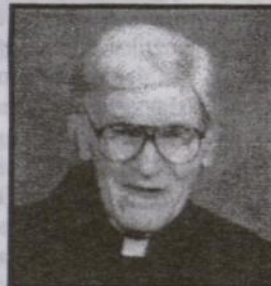
Taip mus priėmė į naujuosius namus...

Išsimaudę gavom sulopytus baltinius, pilkai-mėlynomis juostomis dryžuotas kelnes, švarkelį ir be pamušalo palatą. Gavome apvalią be stogelio kepurę, iš lopų siūtas pirštines, lopines kojines ir porą šliurių. Taip apsirengę viens kito nepažinome. Vėl išsirikiavome, suskaičiavo ir išvedė į didžiąją aikštę, kurioje buvo tūkstančiai kalinių (Tuo metu stovykloje buvo per 12,000 žmonių). Jie visi buvo išrikiuoti po 10 ir sustatyti kolonomis. Netrukus kolonos pajudėjo ir pradėjo eiti barakų link. Visi dainavo vokiškas dainas.

(tęsinys kitame numeryje)

Mirusieji

Mirė kun.

Kazimieras

Mockevičius

Kun. Kazimieras (Charles L.) Mockevičius mirė š. m. kovo 21 d., Rochester, NY. Palaidotas kovo 25 d. Laidotuvėse dalyvavo vietos vyskupas Matthew Clark, išėivijos vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, daug kunigų ir buvusių parapijiečių.

Kun. K. Mockevičius buvo gimęs 1917 m. balandžio 4 d. Rochester, NY. Į kunigus iššventintas 1948 m. gegužės 31 d. Kurį laiką dirbo Cambridge, OH, kaip parapijos vikaras ir gimnazijos bei ligoninės kapelionas. Nuo 1953 m. iki išėjimo pensijon kunigavo įvairiose Long Island, NY, parapijose. Nuo 1992 m. iki mirties, drauge su savo broliu kunigu Domininku, irgi pensininku, aptarnavo be lietuvių kunigo likusią Šv. Jurgio parapiją Roschester, NY.

Kun. ROBERTAS GALCHUS, CM, mirė š. m. kovo 3 d., Philadelphijoje, PA. Buvo kilęs iš Maspetho, NY., gimęs 1923 m. birželio 28, kunigu iššventintas 1949 m. gegužės 25 d. Nuliūdime liko sesuo Helen Galchus gyv. Maspeth, NY.

Kas žinotina, kviečiant namų įvertintoją

Daug namų savininkų dabar perfinansuoja namus, naudodamiesi žemais procentais.

Perfinansavimas dabar sudaro daugiau negu 50 proc. namų pardavimo-pirkimo apyvartos.

Paskolos (*morgičių*) davėjai nuo seniai žino, kad silpniausia vieta paskolos davimo procese yra namo nuosavybės įvertinimas.

Kas yra namo įvertinimas (*appraisal*)? Įvertinimas yra eksperto nuomonė - įvertinimas jūsų nuosavybės pagal dabartinės rinkos kainą. Bet iš tikrųjų daug įvertintojų (*appraisers*) nėra ekspertai, o tik leidimą turintys specialistai, kurie žino, kaip paruošti nuosavybės biržos vertės dokumentą, kuris būtų priimtinas paskolų davėjui. Daugumas gyvenamųjų namų įvertintojų naudoja palyginamosios pardavimo kainos metodą. Tai reiškia, kad vertintojai surenka informaciją apie paskutiniąsias namų kainas panašių namų apylinkėje, interpretuoja tą informaciją ir naudoja tai jūsų namo įvertinimui.

Kadangi du namai niekada nėra visai tokie pat, vertintojai turi interpretuoti informaciją iš vėliausių jūsų apylinkėje parduotų namų ir pritaikyti tai jūsų namui, kurio vertę jie turi nustatyti. Nors kai kurie paskolų davėjai naudoja kompiuterizuotus namų vertinimo modelius, jiems vis tiek reikia vertintojų, kurie bent pravažiutuotų pro vertinamą nuosavybę, kad nustatytų, jog ji egzistuoja ir nieko netikėto ten nėra, pvz., - prastai prižiūrimo namo.

Čia keletas patarimų, kaip vertintojas galėtų padaryti galimai geresnį jūsų namo įvertinimą:

1. Žiūrėkite, kad namas būtų geriausiame stovyje. Ar namą pirkumėte, ar parduotumėte, jo įvertinimas prasideda nuo stogo. Vertintojai nufotografuoja namą iš gatvės pusės ir kiemą savo pranešimui. Paskutiniu laiku fotografuoja ir namo vidų, jei savininkai neprieštarauja. Bet, jei turite brangių senų baldų, paveikslų, arba galvojate, kad namo vidaus fotografavimas prasižengia su jūsų

privatumo teise, neleiskite fotografuoti. Dauguma paskolų davėjų tam neprieštarauja.

2. Eikite visur kartu su vertintoju ir paprašykite jo vizitinės kortelės. Jūs arba jūsų namo pardavimo-pirkimo agentas visada turėtų eiti kartu su namo įvertintoju. Paprašykite jį parodyti jo biznio kortelę, kad galėtumėte patikrinti, ar tai tas pats asmuo. Kai kurie leidimus turintieji įvertintojai pasiunčia nepatyrusius padėjėjus.

3. Įduokite namo įvertintojui rašytinį sąrašą su namo ypatingomis savybėmis. Labai užsiėmę namų įvertintojai įvertina nuo 4 iki 6 namų kiekvieną dieną. Jie negali atsiminti kiekvieno įvertinto namo savybių. Nors nuotraukos ir jų užrašai padeda įvertintojui paruošti rašytinį įvertinimą, bet, įduodant įvertintojui sąrašą su jūsų namo ypatingom savybėmis, padeda prisiminti jūsų namo plusus ir užtikrinti gerą ir teisingą įvertinimą.

4. Įduokite namo įvertintojui sąrašą neseniai parduotų, panašių į jūsų namą, namų jūsų kaimynystėje kainas. Tas sąrašas turėtų apimti 2 mėnesių laikotarpyje parduotus namus. Žiūrėkite, kad jūsų informacija būtų tiksli, apimtų namo didumą, nes įvertintojo reikalaujama tikslumą patvirtinti.

5. Paprašykite įvertinimo kopijos iš namo įvertintojo. Praeityje tokią kopiją buvo sunkiau gauti, kad būtų galima patikrinti klaidas, jei tokių būtų. Šiandieną dauguma paskolų davėjų mielai sutinka duoti namo įvertinimo kopiją. Bet pakalbėkite apie tai iš anksto su paskolos davėju. Jei įvertinimas yra nepateisinamai žemas, jūs galite su tuo nesutikti, ir, remiantis faktais, turite parodyti klaidas. Jūs galite reikalauti įvertinimo peržiūrėjimo, arba naujo įvertintojo įvertinimo.

Kad nenukentėtumėte, būkite atsargūs ir patys stenkitės sau padėti.

*JAV LB Krašto valdybos
Socialinių reikalų taryba
Parengė: Birutė Jasaitienė ir
Aldona Šmulskštienė*

Zylutė

A. Balbieriaus nuotr.

2002 M.

PASAULIO JAUNIMO DIENOS TORONTE

Sausio 24 d. Vatikanas oficialiai paskelbė, kad artimiausios Pasaulio jaunimo dienos vyks 2002 m. liepos 18-28 d. Toronte. Jaunimo dienų organizatoriai žada tęsti 1993 m. Denveryje pradėtą sumanymą įtraukti jaunimą į socialinį darbą. Pasak 2002 m. Pasaulio jaunimo dienų direktoriaus kun. Tom Rosica, atvykusieji prisidės prie kanadiečių, dirbančių su vargšais, benamiais ir seneliais. "Įtraukti jaunimą į socialinį darbą buvo bandyta per Denveryje vykusias Pasaulio jaunimo dienas, tačiau kitose jaunimo dienose to nebuvo daroma. Nusprendėme tęsti tai, kas buvo pradėta 1993 m., pabrėždami mūsų didžiulę atsakomybę bendruomenei ir savanoriškumo dvasios būtinybę Pasaulio jaunimo dienose", - sakė tėvas Tom Rosica. Minėti Pasaulio jaunimo dienas pradėjo popiežius Jonas Paulius II 1984 m. Manoma, kad jaunimo dienos Toronte turėtų būti pačios gausiausios. Tikimasi sulaukti maždaug pusės milijono jaunimo iš 150 šalių. Į šias dienas atvyksta pranciškonų suorganizuota grupė iš Lietuvos, susidedanti iš 34 žmonių. Taip pat dalyvaus ir 120 žmonių grupė iš įvairių Lietuvos vyskupijų, su kuria vyksta ir vysk. Rimantas Norvila. CRTN

SVEČIAS PRANCIŠKONAS IŠ LIETUVOS

Išėjimo vyskupas Paulius Baltakis, OFM, gavėnios rekolekcijoms praveisti kviesdavosi kokį nors Lietuvos vyskupą. Taip čia Amerikoje lietuviškas parapijas aplankė visi Lietuvos vyskupai. Šiomet vysk. P. Baltakis, pats būdamas pranciškonas, iš Lietuvos pakvietė pranciškoną Brolį Gediminą Numgaudį, OFM, plačiai pagarsėjusį įvairia bažnytine veikla. Svečias pravedė rekolekcijas įvairiose lietuviškose parapijose.

Šis pranciškonas pradėjo naują laikotarpį, kada į pastoracinį darbą jau įvedami ir kunigai, bet jie Lietuvoje vadinami Broliais – Brolis toks ir toks. Tačiau jie mūsų supratimu nėra Broliai – paprasti vienuoliai. Jie yra išsimokslinę, tam darbui parengti kunigai. Tad kodėl raštuose jie ne vadinami: Tėvas toks ir toks (kas reiškia kunigą). O kaip vadinami broliai vienuoliai, kurie nėra kunigai? Tad atsiprašome Tėvą Gediminą, kad mes jį pavadiname Tėvu Gediminu, nes jis – kunigas.

Atelna jau iš sovietų lalkų

Svečias Tėvas Gediminas yra gimęs 1964 m. kovo 17 d. sovietinėje Lietuvoje, Kretingoje, kur vienuolių pranciškonų tokia didelė ir didinga praeitis. Kiek čia būta garsių žmonių. Ta praeitis veikė ir dabartį – šaukė jaunus žmones į vienuolyną, kad jie tarnautų sovietų persekiojamai Bažnyčiai. Pašaukė ir jaunuolį Gediminą. Tą šaukimą jis pajuto labai anksti.

Kretingoje jis lankė buvusią pranciškonų gimnaziją, o baigė dabartinę Pabrėžos gimnaziją. Tada savanoriu išvyko į kariuomenę, kad galėtų anksčiau grįžti ir įstoti į seminariją. Dar prieš kariuomenę jis jau buvo jėzuitų kandidatas. Priklausė Eucharistijos bičiuliams jau nuo 16 metų, dalyvavo pagrindinėje veikloje, platino "Kroniką", organizavo susirinkimus, jaunimo renginius.

Grįžęs iš kariuomenės, įstoti į seminariją negalėjo – nepriėmė. Tada jis pradėjo jėzuitų noviciatą. Pagaliau

Tėv. Gediminas Numgaudis, OFM

1988 m. leido stoti į seminariją. 1989 baigė pirmą kursą ir perėjo pas pranciškonus. Tų metų rugpjūčio 15 d. Tėv. Benediktas Jurčys pranciškonų kankinių koplyčioj įvilko į abitą.

Seminariją baigė 1994 m., buvo išventintas diakonu Kennebunkporte, ME. Į kunigus išventino Telšiuose vysk. A. Vaičius.

Nuo pat kunigystės pradžios vienuolijos vadovybė jį buvo palikusi evangelizaciniam darbui su jaunimu. Į pastoracinį darbą stengėsi neįjungti. Todėl jis turėjo nemažai laiko, sakydamas pamokslus, galėjo važinėti po parapijas, mokyklas. 1995 m. buvo įkurta Pranciškoniškojo jaunimo tarnyba, ir toje tarnyboje jis

buvo dvasios vado asistentu.

1997 m. Putnamo seselė Ignė kreipėsi į vysk. P. Baltakį ir prašė pagelbėti Amerikos lietuviams. Taip Tėvas Gediminas su jaunimo grupe lankėsi Amerikoje, lietuvių parapijose, kalbėjosi su žmonėmis apie Lietuvos pabudimą, vedė savotiškas rekolekcijas, susikaupimo dienas, susitikdavo su žmonių grupėmis, jaunimas liudydavo savo tikėjimą, savo tikėjimo išvalgą. Tai darė nemažą įspūdį žmonėms.

1997 m. paskyrė jį Kretingos klebonu. Jau nuo 1995 m. buvo pradėjęs darbą su narkomanais Pakutuvėnų kaime, kur dar vykdavo ir šeimų stovyklos. Buvo sunku veikti – per daug pareigų. 2001 m. kapituloje buvo atleistas iš Kretingos klebono pareigų ir paskirtas evangelizacijai. O vysk. A. Vaičius paskyrė ir Telšių vyskupijos evangelizacijos atsakinguoju sekretoriumi. Sustiprėjo veikla Pakutuvėnuose, įkurti narkomanų reabilitacijos namai, kuriems vadovauja Brolis Kostas. Jam visai neblogai sekasi. (bus daugiau)

P.J.

Tėv. Placidus Barius, OFM, tuometinis provinciolas, lanko Pakutuvėnų stovyklavietę 1998 m.

Ivykiai pasaulyje

JAV prezidentas George W. Bush atleido Afganistaną nuo narkotikus gaminančioms valstybėms taikomų sankcijų, kad Amerika galėtų suteikti jam pagalbą. Tiek Afganistanas, tiek Haiti liks Washingtono sudarytame juodajame narkotikus gaminančių valstybių sąrašė, tačiau joms bus padaryta išimtis JAV valstybinio saugumo tikslais. JAV teigė, kad Afganistaną valdęs Talibano judėjimas ir Osama bin Laden vadovaujama teroristinė organizacija "Al Qaeda" panaudodavo Afganistane gaunamą narkotikų tiekimo pelną terorizmui remti. *Elta*

Didelė JAV karinių instruktorių grupė kovo mėnesį atvyko į Gruziją padėti sukurti elitinius gruzinų kariuomenės antiteroristinius dalinius. Gruzijos gynybos ministras David Tevsadzė pranešė, kad maždaug 200 JAV kareivių sukurs iki trijų specialiųjų antiteroristinių pajėgumų batalionų, kurie medžios "Al Qaeda" kovotojus Pankisio tarpukalnėje. *Elta*

Didžiosios Britanijos mokslininkai š.m. kovo mėnesį išsikovojo teisę pradėti dauginti žmogaus embrionus moksliniams tyrimams ir įsteigti pirmąjį pasaulyje embrioninių ląstelių banką. Įtakingas Lordų Rūmų komitetas nusprendė, kad embrionų dauginimas, kurį JAV draudžiama atlikti iš federalinių fondų pinigų gaunantiems mokslininkams, turėtų būti leidžiamas, bet griežtai reguliuojamas. Komiteto pirmininkas Oxfordo vyskupas Richard Hari sakė, kad embriono ląstelės, paimitos per dvi savaites nuo apvaisinimo, gali padaryti perversmą ieš-

kant būdų gydyti tokias ligas, kaip parkinsonizmas ir Alzheimerio liga. *Respublika*

Stanfordo universiteto, Los Angeles, tyrėjai paskelbė, kad jie surinko didžiausią pasaulyje duomenų bazę apie iki šiol pagrobtas branduolines medžiagas. Per pastaruosius 10 metų iš buvusios Sovietų sąjungos įmonių buvo pagrobta apie 40 kg urano ir plutonio. Nors didžiąją šių medžiagų dalį pavyko surasti, bet apie 2 kg sodrinto urano, dingusio iš vieno Gruzijos reaktorių, iki šiol nieko nežinoma. *Reuters*

Šveicarijoje įvyko referendumas dėl šalies įsijungimo į Jungtinių Tautų Organizaciją. Apie 60% šalies gyventojų pasisakė už tai, kad Šveicarija taptų JTO nare. Tokiu būdu, rugsėjo mėnesį Jungtinių Tautų Asamblėjos sesijoje Šveicarija taps 190-ąja JT nare. Ne Jungtinių Tautų nare liks tik Vatikano valstybė. *Lietuvos Rytas*

JAV valstybės departamento atstovas dar kartą patvirtino anksčiau skelbtus pranešimus dėl to, kad Baltarusija parduoda ginklus valstybėms ir struktūroms, remiančioms terorizmą. Pasak JAV valstybės sekretoriaus pav. S. Pifer, JAV turi rimtų įkalčių, jog Baltarusija nepaiso Jungtinių Tautų draudimų dėl ginklų kontrabandos. Pabrėžiama, kad Minsko režimas tiekia ginklus, tarp jų – ir raketas Irakui. Washingtonas turi patikimos informacijos, kad Baltarusijoje Irako kariškiai mokomi valdyti rusiškų raketų S-300 kompleksus. Baltarusijos prezidentas A. Lukašenka kategoriškai neigia tokius JAV kaltinimus. *BNS*

JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas tarptautinio saugumo klausimais ir buvęs ambasadorius Ukrainoje S. Pifer pareiškė, kad JAV neatiduos Ukrainai bu-

vusio premjero P. Lazarenkos ir buvusio prezidento L. Kučmos apsaugos tarnybos vadovo N. Melničenkos. Kaip žinoma, buvęs premjeras P. Lazarenka Ukrainoje paskelbtas didžiausiu sukčiumi ir vagimi. Oficialiai skelbiama, jog P. Lazarenka iš Ukrainos išdo pervedė į JAV mažiausiai 100 mln. dolerių. Jam iškeltos baudžiamosios bylos ne tik Ukrainoje, bet ir JAV bei Šveicarijoje. Ekspremjeras kaltinamas pinigų plovimu ir panašiais korupciniais nusikaltimais. Jis buvo areštuotas 1998 m. pabaigoje, kai su Panamos pasu buvo atvykęs į Šveicariją. Vėliau jis buvo perduotas Jungtinėms Valstijoms. Saugumo majoras N. Melničenka pabėgo į Vakarus po to, kai paskelbė turįs garso įrašus, kuriuose prezidentas L. Kučma liepia savo parankiniams nužudyti opozicijos žurnalistą Georgijų Gongadzę. JAV, atsisakydamos išduoti Ukrainai buvusį premjerą ir saugumo majorą, aiškina tuo, jog asmenį išduodanti šalis turi būti tikra, kad kaltinamojo reikalaujančioje šalyje yra veiksminga teisėsaugos ir baudžiamoji sistema. Tokiu būdu Washingtonas aiškiai leido suprasti Kijevui, kad tokios teisingumo sistemos Ukrainoje nėra. *Elta*

SHALINS FUNERAL HOME, Inc.

84-02 Jamaica Ave.,
Woodhaven, NY 11421

*Suteikia garbingas
laidotuves
Koplyčios parūpinamos
visose miesto dalyse*

**Kreipkitės:
(718) 296 - 2244**

Riga Ven Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to
RIGA --TALLIN --VILNIUS

with
FINNAIR

LUFTHANSA - SAS
or other carriers
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel.: 631-665-4455 Fax: 631-665-6164
1-800-291-8311
e-mail: RigaVen@worldnet.att.net
web site: www.rigaven.com

*Kviečiame paremti TAUTOS FONDA
savo darbu ir aukomis.*

*Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.*

**TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.**

Aukos siusti:

351 Highland Blvd. tel/fax: (718)277-0682
Brooklyn, NY 11207-1910 e.paštas: TAUTFD@aol.com

*Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo*

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erių metų sukaktį!

- Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant
- Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA
 - Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines
 - Paskolas - namų, namų remonto
Home Equity ir automobilių
 - ATM naują mašiną ir korteles
 - Tiesioginį pinigų deponavimą
- Patogios darbo valandas,
pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos*
- Kalbame lietuviškai...*

Mūsų telefonai: (201) 991-0001
arba skambinkite mums nemokamai
1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Atlantic Express corp.

800-774-SEND 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių
pristatymas nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasiekės gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

LIETUVA, LATVIJA, BALTARUSLIJA, RUSLIJA

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
PICK UP SCHEDULE FOR APRIL AND MAY

April 11	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
April 13	Brooklyn, NY	12-1 pm
April 14	Philadelphia, PA	1-2 pm
	<i>(at St. Andrew Lithuanian Church 1913 Wallace St.)</i>	
	Baltimore, MD	4-5 pm
April 16	Putnam, CT	2-4 pm
April 23	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
April 25	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
April 27	Brooklyn, NY	12-1 pm
May 7	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm

For more information please call
1-888-205-8851 or 1-888-615-2148

LIETUVA 2002

Pigiausios kainos skrydžiams į
VILNIŲ

iš New Yorko, Chicagos, Los Angeles,
Detroito, Clevelando, Floridos ir kitų JAV
miestų Finnair ir kitomis oro linijomis.

- Mašinų rezervacijos Vilniuje
- Viešbučiai
- 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

VYTIS TRAVEL

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 800-778-9847

718-423-6161

Fax: 718-423-3979

e-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
web.site: WWW.VYTISTOURS.COM

Tautos Fondo metinis narių susirinkimas šiemet įvyks šeštadienį, gegužės 11 d., Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje Maspeth, NY. Visi nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti. Mišios už gyvus ir mirusius Tautos Fondo narius bus aukojamos 9 val. ryto. 10 val. vyks registracija ir posėdžiai. Programoje – Tautos Fondo vadovybės pranešimai ir Tarybos narių rinkimai.

Motinos dienos novena Pranciškonų vienuolyne Brooklyne prasidės su Motinos diena, gegužės 12 d. Kas norėtų įrašyti savo gyvas ar mirusias motinas į šios novenos maldas, prašomi prisiųsti jų vardus vienuolyno adresu. Novenos laišakai jau išsiuntinėti.

Albina Balsienė, buvusi new-yorkietė, paskutiniu metu gyvensi Miami, FL, mirė š. m. kovo 11 d. sulaukusi 83 m. amžiaus. Nuliūdime liko sūnūs Liucijus ir Raimundas.

Už **a. a. Juliją Kunigėlienę**, mirusią prieš 10 metų, ir jos vyrą **a. a. Praną Kunigėlį**, mirusį prieš 8 metus, mirties sukakčių proga mišios buvo aukotos pranciškonų vienuolyno koplyčioje Brooklyne, š. m. vasario 10 d. ir vasario 11 d. Mišias užprašė sesutė Kazimiera Šventoraitienė.

Už **a. a. inž. Praną Stanaitį**, 66 metų mirties sukakties proga, mišios buvo aukotos pranciškonų vienuolyno koplyčioje š. m. kovo 20 d. Mišias užprašė duktė Marina ir žentas Zigmas Raulinaičiai.

Šis "Darbininko" Nr. 2 išsiunčiamas balandžio 12 d. Sekantis - Nr. 3 numatytas išsiųsti gegužės 10 d.

Atsimainymo parapijos žinios

Ugnius Ričardas Brilinkevičius pakrikštytas sausio 5 d. Sveikiname tėvelius Egidijų ir Aušrą Brilinkevičius.

Lietuvos vyčių 110 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 28 d., tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių parapijos salėje.

Už **a. a. Eugenijos Minkūnienės** vėlė laidotuvių mišios buvo aukotos sausio 22 d., 9:30 val. ryto. Palaidota Cypress Hills kapinėse, šalia savo vyro Petro. Užuojautą reiškiamo dukterims Daliai Dzikienei bei Laimai Lileikienei ir jų šeimoms. *Tegul ji ilsisi ramybėje!*

Už **a. a. Olgą Aromskis** laidotuvių mišios buvo aukotos sausio 31 d. Palaidota Šv. Jono kapinėse. Užuojautą reiškiamo sūnui Steven ir jo šeimai. *Tegul ji ilsisi ramybėje!*

Už **a. a. Onutę Adamaitienę**, sulaukusią 87 metų amžiaus, laidotuvių mišios buvo aukotos vasario 5 d. Velionė palaidota St. Charles kapinėse. Užuojautą reiškiamo sūnui Edvardui. *Tegul ji ilsisi ramybėje!*

Pirmieji aukotojai naujam "Darbininkui"

P. Kiskunas, Lewiston, ME – 100 dol.; **Malvina Klivečkienė**, Woodhaven, NY – 100 dol.; **Aldona Liepinaitis**, Jamaica, NY – 100 dol.; **Dr. Rožė Šomkaitė**, So. Orange, NJ – 500 dol.; **Lilia Petrulis**, New Cannan, CT – 100 dol.; **Filomena Liuberskis**, Richmond Hill, NY – 45 dol. Reiškiamo nuširdžiausią padėką pirmiesiems "Darbininko" bičiuliams, kurie apmokėjo 2002 metų prenumeratą, net nežinodami, kiek ji kainuos, nes dar nepaskelbėme. Tai toks didelis mūsų darbų įvertinimas, kad ryžtamės išleisti "Darbininką" kartą į mėnesį. Pasitikime mūsų skaitytojų dėmesiu bei dosnumu... O bendradarbius dar kartą raginame mums padėti, siunčiant savo korespondencijas, straipsnius ir aprašymus.

Darbininko administracija

Kovo 11-osios sukaktis New Yorke buvo kukliai paminėta LB Queens-Brooklyno apylinkės valdybos Apreiškimo parapijoje sekmadienį, kovo 12 d., tuojau po 10 val. lietuviškų mišių, kurias, kaip jau įprasta, aukojo kun. Vytautas Volertas, V. Atsimainymo par. Maspeth vikaras. Mišių dalyviai susirinko į apatinę salę, kur išklusė LB NY apygardos pirm. dr. Giedrės Kumpikaitės kalbą apie Lietuvos nepriklausomybei dvi svarbias datas: Vasario 16-tą – nepriklausomybės paskelbimą ir Kovo 11-tą – nepriklausomybės atstatymą. Tylos minute buvo pagerbti 13 didvyrių, žuvusių ginant televizijos bokštą Vilniuje.

Po sugiedoto tautos himno buvo parodyta R. Česnavičienės parūpinta vaizdajuostė. Žiūrovai matė savo praeitį: besibaigiančio karo vaizdus; gyvenimą pokario stovyklose Vokietijoje; emigraciją ir įsikūrimą kitose šalyse; visuomeninę veiklą.

Marytė Šalinskienė, kovo 13 d. atšventusi 90-ji gimtadienį

Sekė vaisės, kurių metu prisiminta čia dalyvavusi veikli parapijietė Marytė Antanaitis Šalinskienė, ilgametė Shalins laidotuvių namų savininkė, kuri kovo 13 d. šventė savo 90-tą gimtadienį. Už jos nenuilstančią visuomeninę veiklą nepriklausomos Lietuvos ir Katalikų Bažnyčios naudai, ji buvo pagerbta visiems dalyviams pakeliant šampano taures ir sugiedant "Ilgiausių metų".

"Darbininkas" jungiasi prie to pagerbimo, sveikina savo dosnią ilgametę bičiulę ir geradarę, Marytę Šalinskienę, linkėdamas jai geros sveikatos, ilgo amžiaus ir gausių Dievo malonių. **a. d.**

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taisy
REDAKCIŅĖ KOMISIJA.

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

VELYKINĖ ŠVENTĖ Maironio lituanistinėje mokykloje, kuri šiais mokslo metais yra patogiai įsikūrusi Viešpaties Atsimainymo parapijos pastate (buvusiame seselių name), įvyko šeštadienį, kovo 23 d. Tą dieną pamokų nebuvo, o susirinkę mokiniai žaidė, užkandžiavo, dažė kiaušinius. Margučius sudėję į didelį krepšį, nunešė į bažnyčią.

Vėliau mokiniai, mokytojai ir tėveliai, sudarydami gražų būrį, susirinko į bažnyčią mišių aukai. Prieš mišias dr. Milda Palubinskaitė papasakojo apie Velykas, o mokytojas Salvijus Kungys kalbėjo apie mišių eigą ir prasmę, nes Maironio lituanistinėje mokykloje dar nėra įvesta religijos pamokų. Mišias aukojo parapijos vikaras kun. Vytautas Volertas. Mokiniai aktyviai dalyvavo mišiose, atlikdami skaitymus, paruošdami prašymus bendruomeninei maldai, atnešdami aukas ir krepšį margučių, kuriuos kunigas palaimino.

Po mišių visi dalyviai drauge su kunigu V. Volertu nusifotografavo prie didžiojo altoriaus (žiūr. nuotrauką pirmame puslapyje). Vaikai pasidalino margučiais. Tai buvo graži, pakili Velykinė šventė, kuri išliks daugelio dalyvių atmintyje.

s.k.

Dioclezijos Mišios už kunigą Vytautą Pikturną

Kun. Vytautas Pikturna mirė š. m. sausio 19 d. Matulaičio slaugos namuose Putnam, CT. Po mišių slaugos namų koplyčioje buvo palaidotas Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyno kapinėse Putnam, CT.

Kun. V. Pikturna 32 metus (1949-1981) dirbo Brooklyno dioclezijoje - Angelų Karalienės parapijoje vikaru. Todėl, kaip įprasta, velionio buvusios dioclezijos vyskupas Thomas V. Dai-

ly už jo vėlę aukojo mišias š. m. vasario 23 d., 10:30 val. ryto Atsimainymo par. bažnyčioje Maspeth, NY. Drauge su vyskupu koncelebravo klebonas kun. J. T. Rooney, kun. Vytautas Volertas, kun. Stasys Raila ir Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM. Msgr. George Zatarga, vyskupi-jos vikaras pensininkams kunigams, pasakė įspūdingą pamokslą apie velionį, išskeldamas jo geraširdiškumą ir atlaidų charakterį, jo kančias koncentracijos stovykloje, jo ilgą pasiruošimą mirčiai. Mišių aukas atnešė Vida Jankauskienė, Malvina Klivečkienė ir Tėv. Gediminas Numgaudis, OFM, pranciškonas iš Lietuvos, kuris tą savaitgalį vedė rekolekcijas Apreiškimo bažnyčioje. Po mišių visiems padėjo klebonas kun. J. Rooney ir pakvietė vaišių į parapijos salę. Mišiose dalyvavo apie 60 žmonių.

Pr. G.

“Dirvos” savaitraščio novelės konkurso laimėtojai
Jury komisija, kurią sudarė Jolanta Buzinauskaitė, Eglė Juodvalkė ir Daiva Milienė, posėdžiavusi Chicagoje š. m. vasario 24 d., paskyrė premijas: pirmą premiją – Genovaitei Lukšaitėi už *Antanienė, kuriai sekasi* (Aleksas) iš Radviliškio; **antrąją premiją** – paskyrė dviem novelėm: Danutei Dvilinskaitei-Laukienei už *Juodasis Piklius Pocrèda* (Teta Domcè) iš Prienu ir Vidui Morkūnui už *Mirtis* (Celestinas Gaižauskas) iš Vilniaus.

Kun. Vytautas Palubinskas, buvęs Apreiškimo par. klebonas, dabar pastoviai gyvenęs Lietuvoje, š. m. kovo 7-19 lankėsi New Yorke, kur kovo 10 ir kovo 17 d. Apreiškimo parapijoje aukojo angliškai mišias bei susitiko su buvusiais parapijiečiais.

AUKOS KRETINGOS pranciškonų labdaros valgyklai, atsiųstos per pranciškonų vienuolyną Brooklyne, NY:

Kun. Vytautas Memėnas, Riverside, IL, dosniausias šios valgyklos aukotojas, kovo mėnesį ir vėl iš savo santaupų prisiuntė 1,000 dol.

Aldona Dowski, Porthsmouth, RI, aukojo 20 dol.

P A D Ė K A

A.†A.

EUGENIJA GELAŽYTĖ MINKŪNIENĖ

A. a. Eugenija po sunkios, sudėtingos operacijos, mirė sausio 18 d. sulaukus 82 metų. Buvo palaidota sausio 22 d. iš Viešpaties Atsimainymo bažnyčios, Maspeth, NY, Cypress Hills kapinėse, šalia mylimo vyro a. a. Petro.

Nuliūdime liko dukra Dalia Dzikiene ir žentas Alfonsas, dukra Laima Lileikienė ir žentas Alfonsas, anūkas Saulius Dzikas ir žmona Irena, anūkė Rima Dzikaitė Gallagher ir vyras Jonas, anūkas Andrius Lileika ir žmona Marie, anūkas Aleksas Lileika ir žmona Nada ir keturios proanūkės: Anastasija ir Sofija Dzikaitės, Danielė ir Sara Gallagher.

Reiškiamo gilią padėką kun. Vytautui Volertui už atlaikytas mišias ir maldas per atsisveikinimą ir kapinėse. Nuoširdus ačiū visiems draugams ir pažįstamiems už atsilankymą į šermenis ir laidotuves, už gėles, užsakytas Šventas Mišias, maldas ir išreikštas užuojautas.

Dukros

DALIA ir LAIMA su šeimomis

Knygos - geriausia dovana**SKELBIAMAS KNYGŲ IŠPARDAVIMAS**

“Darbininko” administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2002-uosius metus. Knygos yra išpraduodamos labai žemomis kainomis. Prašome visų skaitytojų pasinaudoti tuo išpardavimu, jei ne dabar, tai ateityje.

Introduction to Modern Lithuanian. L. Dambriūnas, A. Klimas, W. R. Schmalstieg. 471 psl., kietais viršeliais. Tai geriausias vadovėlis išmokyti lietuvių kalbą svetimtaučiams. Visi paaškinimai anglų kalba. Knyga suskirstyta į 40 pamokų. Gale knygos gana didelis priedas skirtas skaitymams, gramatikai ir žodynui. Amerikos universitetai lietuvių kalbos kursuose naudoja šią knygą. Kaina 30 dol. Nupiginta kaina - 20 dol.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. ir 1 dol. per-

siuntimui. Dabar nupiginta kaina - 10 dol. su persiuntimu.

Anglų-lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. ir 1 dol. persiuntimui. Dabar nupiginta kaina - 10 dol. su persiuntimu.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Nupiginta kaina - 15 dol. su persiuntimu.

Knygos gaunamos rašant:
Darbininkas-Administr.
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207
arba skambinant administracijai
tel.: 718-827-1351. Administracijos patalpos ir telefonas veiks visus 2002 metus.

Lietuvių F

tinis narių suvažiavimas įvyks š. m. š. m. balandžio 20 d., 9:30 val. ryto Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL. Programoje, kaip įprasta, bus įvairiausi tarybos bei valdybos pranešimai ir rinkimai. Bus renkami šeši Lietuvių Fondo tarybos nariai ir trys LF Kontrolės komisijos nariai. Visiems LF nariams išsiuntinėtoms balsavimo kortelės. Negalint patiems dalyvauti, nariai prašomi įgalioti kitą LF narį ar bet kurį LF Tarybos, Valdybos ar Kontrolės komisijos narį, įrašant jo pavardę ir pačiam kortelėje pasirašant.

Laukiame Jūsų,
mieli skaitytojai, nuomonių,
patarimų ir pasiūlymų
naujamam “Darbininkui”:
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail:
darbininkas@hotmail.com

SOCIETY OF FRANCISCAN FATHERS OF GREENE, ME

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207-1999

RETURN SERVICE REQUESTED

Non-Profit Org.
U. S. Postage

PAID

BROOKLYN, N.Y.
Permit NO 5417